

Стратегічні перспективи розвитку сільського зеленого туризму

Серед пріоритетів розвитку сільського зеленого туризму вагоме місце займає стратегічне планування. Для України вкрай необхідною є розробка і затвердження нормативно-правового документу стратегічного характеру, який би окреслював різнострокові перспективи розвитку сфери сільського зеленого туризму в системі стратегічних орієнтирів розвитку держави, економіки (її галузей) та суспільства в цілому.

Поняття стратегії є базовим у теорії стратегічного управління, оскільки саме вона є об'єднуючим механізмом цілей можливостей (потенціалу) та умов (зовнішнього середовища).

Стратегія – це сукупність дій визначення способу передбачити майбутнє, визначити можливі шляхи негативного впливу на країну і заходи для його запобігання, а також розроблення методів для досягнення вищого показника економічного та соціального рівня розвитку [1].

Таким чином, стратегія може розроблятися на різних інституційних і просторових рівнях та на різну часову перспективу. Її можна розглядати як неформальні орієнтири, так і формалізований план дій у документі, затвердженому владною структурою.

Стратегія розвитку галузі є нормативно-правовим актом, чинність якого регламентує або Верховна Рада України, або Кабінет Міністрів України. Розроблення і реалізація стратегії розвитку галузі є ефективним інструментом державного регулювання, що дозволяє наочно визначити цільові пріоритети та на їхній основі, через затвердження програми дій, ресурсне забезпечення, індикатори оцінки та відповідальних сторін за досягнення регламентованих положень.

У системі стратегічних пріоритетів розвитку сільського зеленого туризму в Україні виокремлено Стратегію сталого розвитку України до 2030 року (проект), яка встановлює цілісну систему стратегічних та операційних цілей переходу до інтегрованого економічного, соціального та екологічного розвитку країни до 2030 року. Вона визначає інституційні засади впровадження Стратегії, напрями міжгалузевої та міжсекторальної взаємодії, основні рушійні сили та інструменти її реалізації. Однією з стратегічних цілей є забезпечення сталого розвитку регіонів на основі збереження національних культурних цінностей і традицій. Завданнями реалізації цілі є сприяння подальшого розвитку регіонів на основі врахування збалансованості природних, природно-ресурсних, історичних, соціокультурних чинників розвитку кожного регіону; забезпечення поліпшення екологічної ситуації в регіонах з високим рівнем антропогенного навантаження; до 2030 року запровадження моделі сталого виробництва і споживання з урахуванням національних цінностей та традицій і досвіду природокористування; до 2030 року забезпечення створення єдиного національного інформаційно-культурного простору та його захист від негативних впливів геополітичних чинників та процесів глобалізації; забезпечення захисту та збереження наявних об'єктів всесвітньої культурної і природної спадщини та активізувати діяльність щодо розширення переліку таких об'єктів на території України; сприяння розвитку української культури та підтримці культур народів України [2].

Стратегічний комплекс розвитку сільського зеленого туризму, враховуючи загальнодержавні і секторальні (розвиток підприємництва, сільського господарства) пріоритети, має вагомий вплив на формування стратегії розвитку сільського зеленого туризму. Однак центрове місце займає Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Даний норматив визначає секторальну складову формування і реалізації державної політики у сфері туризму та курортів, виділяючи такі види туризму, як сільський, екологічний (зелений), етнічний, культурно-пізнавальний, медичний, лікувально-оздоровчий, гастрономічний, релігійний, гірський, спортивний, велосипедний [3]. Усі зазначені види туризму мають пряме відношення до послуг сільського зеленого туризму. Окрім того Стратегія регламентує пріоритет впровадження міжнародної системи якості послуг за напрямками – готелі та аналогічні засоби розміщення, оздоровчі послуги та кемпінги, екологічний, сільський, активний туризм, що актуально для правового врегулювання економічної діяльності в наданні послуг проживання суб'єктів сільського зеленого туризму. Важливими є положення Стратегії стосовно використання туристичного потенціалу та розвитку інфраструктури територій, у тому числі розв'язання проблеми рекреаційного природокористування. Даний аспект є переважаючим у послугах сільського зеленого туризму.

Стратегія розвитку сільського зеленого туризму в Україні має стати правовою основою для регіональних програм у даній сфері, що, в свою чергу, розробляються згідно регламентованого Кабінетом Міністрів України Порядку.

Стратегія повинна актуалізувати відновлення розгляду проекту Закон України «Про сільський зелений туризм», який був зареєстрований ще 2003 року [4]. Тривале його неприйняття є відображенням відсутності зацікавленості з боку владних суб'єктів та слабого політичного лобі сільських територіальних громад на вищому законодавчому рівні. Фактично бізнес адаптувався до переважно тіншової діяльності, а влада не займається вирішенням даної проблеми, стратегічно важливою для розвитку сільських територій.

Метою пропонованої нами Стратегії визначено розвиток сільського зеленого туризму як перспективного напрямку активізації внутрішніх туристичних потоків та популяризації природного й історико-культурного потенціалу країни та її регіонів серед населення України й іноземних туристів з стимулюванням економічного розвитку сільських територій.

Розвиток сільського зеленого туризму передбачає формування конкурентоспроможного туристичного продукту, здатного задовольняти потреби рекреації (оздоровлення, відновлення), відпочинку, пізнання і розвитку, а також виховання (культурного, екологічного, патріотичного).

Отже, розробка стратегії розвитку сільського зеленого туризму в Україні є пріоритетом державного регулювання розвитку даної сфери для сільських територій. Наявність стратегічного документу фокусує увагу на проблемах та

дозволяє мобілізувати ресурси для досягнення поставлених цілей. Поточна стратегія має мати середньостроковий характер, а виконання її положень підсилуватись пріоритетами інших чинних стратегічних нормативів в Україні.

Незважаючи на актуальність розробки й реалізації пропонованої стратегії, досвід розвинутих країн підтверджує переваги регіоналізації державного регулювання. Це стосується й галузі туризму, зокрема сфери сільського зеленого туризму. З огляду на те, що регіони України дуже різняться своїм природним та історико-культурним потенціалом, етнокультурними особливостями, пріоритети розвитку сільського зеленого туризму потребують регіоналізації та локалізації.

Список використаних джерел та літератури:

1. Костюк І. В. Поняття стратегії економічного розвитку країни: соціальний вимір / І. В. Костюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.10. – С. 212–218.
2. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: Проект закона України от 07.08.2018 № 9015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>
3. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 168-р від 16.03.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>
4. Проект Закону про сільський та сільський зелений туризм № 4299 від 23.10.2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4299&sk1=5